

## نقش بهداشت محیط در کنترل عفونتهای بیمارستانی

نویسندگان: حافظ امینی<sup>۱</sup>، افسانه رئیسی، افسانه جعفری

۱- ایران، شهرکرد، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، کارشناس مسئول بهداشت محیط

پست الکترونیک: aminyhafez@yahoo.com

**چکیده:**

**مقدمه و هدف:**

بیمارستان نهادی است بسیار ضروری که برای تداوم حیات و حفظ جان انسانها و بازگشت به تندرستی به تدریج در زندگی انسانها پدیدار گشته سازمان جهانی بهداشت، بیمارستان ها را محلی معرفی می کند که در آن بر سلامت، بیشتر از بیماری تأکید می شود و در این اظهار نظر به دو جنبه سلامت بیماران و سلامت کارکنان توجه دارد. شاید در نگاهی گذرا محیط بیمارستان پاکیزه و ایمن به نظر برسد، اما ماهیت و تنوع فعالیت های بیمارستانی به گونه ای است که در صورت عدم رعایت اصول و مقررات بهداشتی انواع خطرات می تواند بیماران و همراهان آنها و نیز کارکنان را تهدید نماید.

واحد بیمارستانی به عنوان یک سازمان تولید کننده خدمات با هدف اصلی جلب رضایت مشتری های بیرونی سازمان و در عین حال تأمین و رضایت مشتری داخلی (پرسنل) را نیز دنبال می کند. عوامل مختلف تهدید کننده سلامت در این قبیل مراکز متعدد است از جمله: وجود عفونتهای بیمارستانی که متأثر از دو عامل، یکی اقدامات تداخلی پزشکی و دیگری بهداشت بیمارستان است. در این گونه اماکن نقش عوامل محیطی در ایجاد و انتقال عفونت ها بالاتر است زیرا محیط آلوده راههای گوناگون انتقال و عوامل بیماریزای متعدد را فراهم مینماید.

**روش پژوهش:**

در این پژوهش با توجه به اهمیت رابطه نظارت بهداشت محیط در بیمارستان با کاهش عفونت های ثانویه بیمارستانی و صرفه جویی در هزینه ها به بررسی قوانین، مقررات و الزامات بهداشتی وضع شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور از طریق مطالعه کتابخانه ای و کتب مرتبط و منابع معتبر پرداخته است.

**نتایج و بحث:**

بهداشت محیط بیمارستان ها در واقع کلیه اقداماتی است که به منظور سالم سازی محیط بیمارستان ها انجام می شود تا عوامل بیماری زای خارجی نتوانند گسترش و شیوع پیدا کنند. لذا عوامل محیطی مانند آب و فاضلاب، زباله، رطوبت، نور،

تهویه، مواد غذایی و وسایل مورد استفاده در بیمارستان ها باید به دقت کنترل شوند تا ضمن فراهم آوردن محیط سالم و بهداشتی به بهبود و درمان بیماران کمک شود و از اشاعه بیماری ها به داخل و یا خارج بیمارستان جلوگیری به عمل آید.

رعایت مسائل بهداشتی در محیط کاربیمارستانی از اهمیت ویژه ای برخوردار است و بهداشت محیط بیمارستان ها رابطه مستقیمی با میزان شیوع عفونت های بیمارستانی دارد. عفونت های بیمارستانی بدون تردید یکی از مهمترین معضلات بخش بهداشت و درمان به ویژه بیمارستان ها بوده و هست. عفونت های بیمارستانی یکی از مهمترین علل ابتلا و مرگ و میر در بیمارستان ها می باشد. براساس اعلامیه سازمان جهانی بهداشت در سال ۲۰۰۵، بیش از ۱/۴ میلیون نفر در جهان از عفونتهای بیمارستانی رنج می برند که در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه به ترتیب ۵- ۱۰ و ۲۵ درصد از بیماران بستری شده به عفونت های بیمارستانی مبتلا شده اند.

بدیهی است تغییر شاخص های سلامت در محیط های بیمارستان با توجه به ایجاد خدمات ارائه شده و ارتقاء آنها نظیر شاخص آب و فاضلاب، زباله، بهداشت مواد غذایی، نظافت عمومی، بیماریهای حرفه ای و حوادث منجر به بهینه سازی منابع، افزایش بهره وری استفاده صحیح از نیروی انسانی، افزایش انگیزش های خدمت، رضایت مندی مشتری و اشاعه سلامت می گردد به عبارت دیگر اجراء خدمات تخصصی پایه در بیمارستان با تغییر شاخصهای مختلف بهداشتی و عمومی سلامت، بر روی هزینه های بهداشتی درمانی نیز موثر است.

عدم رعایت استانداردهای بهداشت محیط در واحدهای ارائه خدمات بهداشتی درمانی می تواند پیامدهای زیانباری مانند ابتلاء به عفونتهای بیمارستانی را به بار آورد. بی شک، تدوین و اجرای دستورالعمل های ویژه بهداشت محیط و کنترل عفونت های بیمارستانی از مهم ترین راهکارهای مقابله با مشکلات بهداشت محیطی بیمارستان ها است.

**کلمات کلیدی:** بیمارستان، بهداشت محیط، کنترل عفونت